

Modtaget via elektronisk post. Der tages forbehold for evt. fejl

Europaudvalget
(Alm. del - bilag 1574)
miljøministerråd
(Offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg og deres
stedfortrædere

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EU-sekr.	2. oktober 2000

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 6. oktober 2000 - dagsordenspunkt rådsmøde (miljøministre) den 10. oktober 2000 - vedlægges Miljø- og Energiministeriets notat om de punkter, der forventes optaget på dagsordenen for rådsmødet.

Samlenotat for Rådsmøde (miljø) den 10. oktober 2000

Indholdsfortegnelse

1. Forslag til Europa Parlamentets og Rådets direktiv om luftens indhold af ozon

Fælles holdning.....s.1-6

2. Fællesskabets klimastrategi - rådskonklusioner

Orienterende debat.....s. 6-8

3. a - Forslag til Europa Parlamentets og Rådets direktiv om affald af elektrisk og elektronisk udstyr..... s. 8-15

b - Forslag til Europa Parlamentets og Rådets direktiv om begrænsning af anvendelsen af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr

Statusrapport.....s. 15-19

4. Forslag til Europa Parlamentets og Rådets direktiv om vurdering og styring af ekstern støj
Orienterende debat.....s. 19-25

5. Miljøforvaltning på verdensplan

Information fra formandskabet.....s. 25-26

6. Mærkning og sporbarhed af GMO'er

Statusrapport.....s. 26

S A M L E N O T A T

MILJØSTYRELSEN6.
kontor /EJJJ.nr.
M.111/17-0208 Den
28. september 2000

VEDRØRENDE RÅDSMØDE (MILJØ) DEN 10. OKTOBER 2000

Ad punkt 1 - Forslag til Europa Parlamentets og Rådets direktiv om luftens indhold af ozon

KOM(99) 0125-99/0068

1. Status

Kommissionen oversendte den 16. juli 1999 ovennævnte forslag til Rådet.

Forslaget har hjemmel i artikel 175, stk 1, i TEF og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF.

Forslaget har baggrund i Rådets rammedirektiv om vurdering og styring af luftkvalitet (96/62/EF). Nærværende forslag er også en opfølgning på artikel 8 i direktiv 92/72/- EF om luftforurening med ozon.

Grundnotat til sendt til Folketingets Europa-udvalg den 30. september 1999.

Folketingets Europaudvalg har fået forelagt sagen den 8. oktober 1999, den 10. december 1999 og den 17. marts 2000 til orientering forud for Rådsmøderne (miljø) den 12. oktober 1999, den 13. december 1999 og den 30. marts 2000.

Europa-Parlamentet har afgivet udtalelse om forslaget den 17. marts 2000.

Formandsskabet har sat punktet på dagsordenen med henblik på at opnå en fælles holdning.

2. Formål og indhold

2.1 Kommissionens forslag

Formålet med direktivet er:

1. at opstille langsigtede målsætninger, "målværdier" samt en tærskelværdi for alarmering og en tærskelværdi for underretning af befolkningen med henblik på at undgå, forebygge eller mindske skadelige virkninger af ozon på miljø og sundhed,
2. at sikre anvendelse af fælles målemetoder og vurderingsgrundlag for luftens indhold af ozon, og ozonforløberne i medlemsstaterne,
3. at sikre, at der indhentes fyldestgørende oplysninger om ozonniveauerne og at disse oplysninger gøres tilgængelige for offentligheden, samt

4. at sikre opretholdelse af eksisterende god luftkvalitet hvad angår ozon og forbedring i andre tilfælde.

Luftens indhold af ozon angives primært i mg/m^3 , dvs. "mikrogram ozon pr. kubikmeter luft".

Det foreliggende direktivforslag er fremsat af Kommissionen sammen med et forslag til direktiv om nationale lofter for emissionen af svovldioxid (SO_2), kvælstofoxider (NO_x), flygtige organiske forbindelser (VOC) og ammoniak (NH_3). Der er en nøje sammenhæng mellem emission af NO_x og VOC og dannelse af ozon. Der er derfor en nøje afstemt balance mellem de foreslåede grænseværdier for ozon og emissionsloftet for NO_x og VOC.

Mens emissionslofterne skal sikre, at ozonproblematikken er effektivt overvåget på det regionale niveau, er formålet med målværdierne at sikre den nødvendige overvågning på lokalt niveau. Direktivet kan også bruges som en indikator for fremskridt i forbedring af de regionale ozonniveauer. Implementering af både direktivet om nationale emissionslofter og målværdierne i nærværende direktiv om luftens indhold af ozon skal sikre, at målsætningerne kan overholdes.

Målsætningen med direktivet er bl.a. en reduktion - på det samlede EU-plan - på mindst 2/3 af overskridelserne i 1990 af langtidsmålsætningen for sundhed og en reduktion på mindst 1/3 af overskridelserne af målsætningen for vegetation.

I modsætning til ozonlaget højt oppe i stratosfæren, der beskytter mod farlig UV-B-stråling, er ozon i troposfæren nær jordoverfladen en væsentlig forureningskomponent. Den troposfæriske ozon er en såkaldt sekundær forurening, der dannes ved en fotokemisk proces i atmosfæren ud fra såkaldte ozonforløbere, primært kvælstofoxider (NO_x) og flygtige organiske forbindelser (VOC'er). En betingelse for processen, der ofte betegnes som smog, er rigeligt sollys og høje temperaturer. De højeste ozonniveauer forekommer derfor i sommerhalvåret.

De naturlige kilder til ozon i luften er transport fra stratosfæren og lyn, der tilsammen antages at bidrage med omkring 20% af gennemsnitsniveauerne ved jordoverfladen. Det globale baggrundsniveau i Europa for ozon i troposfæren ligger omkring 60 - 70 mg/m^3 om sommeren.

Ozon og dens forløbere kan transporteres over meget lange afstande og fotokemisk luftforurening er derfor også et regionalt problem, hvor kilder også uden for EU bidrager til ozonforureningen i EU.

Ozon er en meget reaktiv forurening, der kan reagere med både biologisk materiale og andre materialer som f.eks. metaller, gummi og papir. For mennesker er det især luftvejssystemet, der angribes ved høje ozonniveauer og flere studier tyder på, at der kan forekomme et forhøjet antal dødsfald ved smog-episoder. Ozonforureningen resulterer ligeledes i tab af afgrøder, som i Danmark er skønnet til omkring 1 mia. dkr. pr. år.

Det centrale element i direktivet er et sæt målværdier til beskyttelse af både sundhed og vegetation. De angivne værdier skal være opfyldt senest for kalenderåret 2010:

	Parameter	Målværdi
1. Værdimål for beskyttelse af sundhed	Højeste 8-timers gennemsnit i løbet af en dag, beregnet som løbende gennemsnit.	120 mg/m^3 må ikke overskrides i mere end 20 dage pr. år regnet som gennemsnit over 3 år
2. Værdimål for beskyttelse af vegetation	AOT40, beregnet ud fra 1 times værdier fra maj til juli	17000 mg/m^3 x timer, regnet som gennemsnit over 5 år.

En målværdi er i direktivet defineret som en målsætning for luftkvalitet, der så vidt muligt skal opnås inden for en given periode. AOT40 er summen af forskellen mellem de målte timemiddelværdier større end 80 mg/m^3 og 80 mg/m^3 over en given sommerperiode idet, der kun medregnes timemiddelværdier, der er målt mellem kl. 08.00 og 20.00 for hver dag.

Medlemslandene skal ud fra angivne retningslinier udarbejde oversigter over de områder, hvori niveauerne er højere end de angivne målværdier, og udarbejde programmer, der sikrer overholdelse af målværdierne fra og med år 2010.

Desuden indeholder direktivforslaget et sæt langsigtede målsætninger:

	Parameter	Langsigtet målsætning, der ikke må overskrides
1. Langsigtet målsætning for beskyttelse af sundhed	Højeste 8-timers gennemsnit i løbet af et kalenderår, regnet som løbende gennemsnit	120 mg/m^3 6000 mg/m^3 x timer

2. Langsigtet målsætning for beskyttelse af vegetation AOT40, regnet ud fra 1 times værdier fra maj til juli

Der er ikke angivet nogen dato for, hvornår den langsigtede målsætning skal være overholdt.

Direktivets langsigtede målsætning for så vidt angår sundhedsbeskyttelsen og vegetation er i overensstemmelse med WHO's nye retningslinier.

Forslaget indeholder også tærskelværdier for hhv. underretning og alarmering af befolkningen samt angivelse af indholdet i orienteringen:

	Parameter	Tærskelværdi
Underretningstærskel	1 times gennemsnit	180 mg/m ³
Alarmeringstærskel	1 times gennemsnit	240 mg/m ³

Forslaget indeholder desuden en række bestemmelser om målenettets etablering, landenes analyse af de indsamlede data, landenes rapporteringsforpligtelser over for Kommissionen, Kommissionens forpligtelser over for Rådet og Parlamentet samt andre bestemmelser af administrativ art, herunder at landene inden den 1. januar 2001 skal have implementeret direktivet nationalt.

2.2 Europarlamentets udtalelse.

Parlamentets forslag til ændringer sigter mod tre områder:

1. En yderligere sikring af, at alle relevante befolkningsgrupper - fx miljø- og forbrugerorganisationer - får information om ozonniveauerne,

2. at medlemslandene udarbejder korttids-handlingsplaner (med henblik på begrænsning af "smog-episoder") og disse gøres tilgængelige for interesseorganisationer samt

3. at langtidsmålsætningen skal være opfyldt i 2020.

Kommissionen har accepteret de to første punkter, som begge er blevet indarbejdet i det foreliggende forslag. Med hensyn til at sætte et konkret mål for opfyldelse af den langsigtede målsætning finder Kommissionen, at der på nuværende tidspunkt ikke foreligger tilstrækkelig data eller viden til at fastsætte et tidspunkt.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet.

Kommissionen vurderer, at principperne er overholdt, da ozon er et sekundært forureningsstof og stærkt grænseoverskridende, hvorfor det er mest hensigtsmæssigt at udarbejde en strategi på EF-plan. Det anføres endvidere, at forslaget opstiller generelle EF-dækkende luftkvalitetsmålsætninger, samtidig med at medlemsstaterne er ansvarlige for at afgøre, hvilke foranstaltninger, der egner sig bedst til de lokale forhold.

Forslaget er en udfyldning af Rådets rammedirektiv om vurdering og styring af luftkvalitet (96/62/EF). Det er tanken, at forslaget skal erstatte direktiv 92/72/EF om luftforurening med ozon.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser:

Regulering vedrørende luftkvalitet i Danmark sker ved miljøbeskyttelsesloven og bekendtgørelser med hjemmel heri. Overvågningen af luftens indhold af ozon er reguleret af bekendtgørelse nr. 184 af 11. marts 1994. Implementering af dette direktivforslag vil ske ved en ændring af denne bekendtgørelse.

Økonomiske konsekvenser:

Luftkvaliteten måles i Danmark under det "landsdækkende luftkvalitetsmåleprogram" (LMP), som udføres i samarbejde mellem Danmarks Miljøundersøgelser, Miljøstyrelsen og frivilligt deltagende kommuner. En ny version af LMP (LMP IV) er udarbejdet med henblik på at opfylde de krav, der følger af direktivforslaget om grænseværdier for svovldioxid, kvælstofdioxid, partikler og bly, direktivforslaget om benzen og CO sa mt nærværende forslag. I år 2000 er det samlede budget for måleprogrammet 6,5 mio. kr., hvor Miljøstyrelsen bidrager med 4.5 mio. kr., Danmarks Miljøundersøgelser med 1.5 mio. kr. og de involverede kommuner med 0.5 mio. kr. For så vidt angår de kommunaløkonomiske konsekvenser er der truffet aftale mellem Miljøstyrelsen og de involverede kommuner.

Beskyttelsesniveau:

Gennemførelse af reduktionsforslagene på europæisk plan af NO_x- og VOC-emissionerne som angivet i direktivforslaget om emissionslofter vil medføre et forbedret beskyttelsesniveauet hvad angår høje ozonkoncentrationer - såvel i EU som i Danmark.

5. Høring

Forslaget har været sendt i høring i Sundhedsstyrelsen, Danmarks Miljøundersøgelser, Forskningscenter for Skov og Landskab samt Botanisk Institut, Københavns Universitet. DMU har herudover deltaget i forberedelsesarbejdet af direktivet.

Forslaget har ligeledes være i høring i EF-specialudvalget for miljø d. 22. september 1999, hvor Det Økologiske Råd fremførte, at Danmark bør være klar til at skærpe grænseværdien på 120 mikrogram/m³. På mødet i EF-specialudvalgsmøderne den 24. november 1999 og den 8. marts 2000 fremkom der ingen bemærkninger til forslaget.

På Specialudvalgsmøde (miljø) den 20. september 2000 fremkom ingen bemærkninger til punktet.

Ad punkt 2 Fællesskabets Klimastrategi

1. Status.

Formandsskabet har fremsendt udkast til Rådets konklusioner om fælles og koordinerede politikker og foranstaltninger i EU.

2. Formål og indhold.

Med baggrund i listen over prioriterede initiativer, som Kommissionen har opstillet i sin meddelelse af 8. marts 2000 om EU's politikker og foranstaltninger til reduktion af drivhusgasemissionerne, "Mod et europæisk klimaændringsprogram", peger Rådet på en række spørgsmål, der har særlig betydning for EU's og medlemsstaternes klimaændringsstrategi, og som bør drøftes meget snart, så der kan opnås reelle resultater i perioden 2008-2012.

En aktiv indsats i EU for fælles virkemidler vil desuden være et vigtigt signal i forbindelse med de internationale klimaforhandlinger på den 6. partskonference (COP 6) i november 2000 i Haag.

Rådet støtter udviklingen af et europæisk klimaændringsprogram (ECCP) og det tilslutter sig, at der gennemføres prioriterede initiativer inden for transport, energi og industri.

Rådet tilskynder Kommissionen til at arbejde videre med disse spørgsmål inden for rammerne af det europæiske klimaændringsprogram.

Rådet understreger, at der er behov for en effektiv europæisk politik på transportområdet og anmoder Kommissionen om at overveje og udarbejde foranstaltninger indenfor transportsektoren. Specifikt nævnes indsats overfor CO₂-emissionerne fra lette erhvervskøretøjer, mobile airconditionanlæg og fra luftfartssektoren samt ved fremme af udviklingen af jernbanegodstransport.

På energiområdet anmoder Rådet om, at Kommissionen udvikler politikker og foranstaltninger, der kan fremme vedvarende energikilder og kraftvarmeproduktion samt øge energieffektiviteten for bygninger, udstyr, apparater og industriprocesser.

Rådet understreger endvidere betydningen af foranstaltninger, der kan begrænse emissionerne af fluorgasser.

Rådet mener desuden, at også landbruget og affaldssektoren fortjener særlig opmærksomhed og anmoder Kommissionen om at medtage disse sektorer i klimaændringsprogrammet.

Med hensyn til økonomiske virkemidler understreger Rådet sammenhængen mellem klimaændringspolitikken og "miljø- og statsstøtteretningslinierne" samt betydningen af at fremme energibesparende produkter og tjenester i forbindelse med revisionen af bilag H til momsdirektivet.

Rådet tilskynder endvidere Kommissionen til at fremme handlingsplanen for energieffektivitet gennem klimaændringsprogrammet.

Endelig understreger Rådet behovet for hurtigt at træffe afgørelse om de allerede forelagte forslag, navnlig forslaget til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om fremme af elektricitet fra vedvarende energikilder inden for det indre marked for elektricitet, rammerne for energibeskatning og de foranstaltninger, der drøftes med hensyn til godstransport.

3. Konsekvenser for Danmark

Rådskonklusionerne har ingen administrative eller økonomiske konsekvenser for Danmark, ej heller kommunaløkonomiske.

4. Høring

På specialudvalgsmødet den 20. september 2000 gav Dansk Industri udtryk for, at økonomiske virkemidler bør anvendes internationalt, og at Danmark ikke unilateralt bør anvende f.eks. afgifter. Desuden nævnte DI, at økonomiske virkemidler kun bør anvendes, hvor de har en nyttig adfærdsregulerende virkning. Det Økologiske Råd foreslog med hensyn til Industrielle flourgasser, at man - som i Danmark - foreslår 2006 som konkret udfasningsdato.

I forbindelse med specialudvalgsmødet den 20. september kom Greenpeace med følgende bemærkninger. Med hensyn til mobile airkonditionlæg som indeholder HCFC bør man være opmærksom på, at der her er tale om en kombineret effekt, idet HCFC er en drivhusgas, samt at airkonditionlæg øger brændstofforbruget i bilerne. Greenpeace støtter, at Danmark og Østrig arbejder for en mere ambitiøs indsats under Klimaændringsprogrammet, men at dette kunne udtrykkes klarere i dansk holdning. I relation til flourgasser ser Greenpeace gerne, at man anvender udtrykket "afvikling af flourgasser", hvilket stemmer overens med den danske handlingsplan på området. I øvrigt bemærker Greenpeace, at man i forbindelse med VE-direktivet bør arbejde for, at husholdningsaffald ikke går til forbrænding dels fordi husholdningsaffald er biomasse, dels fordi affaldet indeholder store mængder af plast, som giver miljømæssige problemer ved forbrænding.

Ad punkt 3 a - Forslag til EuropaParlamentets og Rådets direktiv om affald af elektrisk og elektronisk udstyr

KOM (2000) 347 endelig udgave, 2000/0158 (COD)

1. Status

Kommissionen fremsendte den 28. juli 2000 ovennævnte forslag til Rådet.

Som et element i det samlede forslag KOM(2000)347 har Kommissionen samme dato fremsendt forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om begrænsning af anvendelse af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr, Dok. KOM (2000) 347 endelig udgave, 2000/0159 (COD), til Rådet.

Nærværende forslag til direktiv om affald af elektriske og elektroniske produkter (2000/158) har hjemmel i artikel 175 i TEF og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF.

Baggrunden for forslaget er bl.a. Rådets resolution af 7. maj 1990 om affaldspolitik, hvor Kommissionen opfordres til at opstille handlingsprogrammer for specifikke affaldstyper. I sin resolution af 24. februar 1997 om en fællesskabsstrategi for affaldshåndtering opfordrede Rådet Kommissionen til hurtigst muligt at sørge for en passende opfølgning af initiativet for affald af elektrisk og elektronisk udstyr. Endelig anmodede Europaparlamentet i sin beslutning af 14. november 1996 (A4-0364/96) Kommissionen om at fremsætte direktivforslag om en række prioriterede affaldsstrømme, herunder elektrisk og elektronisk affald, og basere disse forslag på princippet om producentansvar.

Forslaget, der ikke tidligere har været forelagt Folketingets Europaudvalg, er sat på dagsordenen for rådsmøde (miljø) den 10. oktober med henblik på indledende drøftelser.

2. Formål og indhold

Kommissionen anfører, at forslaget tilsigter at bidrage til beskyttelse af jord, vand og luft mod forurening forårsaget af den nuværende håndtering af affald af elektrisk og elektronisk udstyr, at minimere affaldsmængden til bortskaffelse, og at gøre affaldet mindre skadeligt. Som andre mål angives bevarelsen af værdifulde ressourcer, herunder energi. Endelig skal direktivet bidrage til mere ensartede grundvilkår for håndteringen af elektronikaffald for herigennem at medvirke til en mere effektiv genvindingspolitik. Kommissionen anfører, at forslaget er i god tråd med traktatens bestemmelser om forbrugerrettigheder, og at det supplerer eksisterende lovgivning om bortskaffelse af affald (dvs. deponering og forbrænding), lovgivningen om særlige affaldsstrømme, såsom batterier, lovgivningen om klimaændringer og lovgivningen om ozonlagnedbrydende stoffer.

De anførte målsætninger skal nås gennem en bred vifte af foranstaltninger, bl.a. vedrørende produktdesign og særskilt indsamling, behandling og nyttiggørelse af affaldet.

Som et centralt element indebærer forslaget, at ansvaret for behandling, nyttiggørelse og bortskaffelse af elektrisk og elektronisk affald, samt ansvaret for finansieringen heraf pålægges producenterne af produkterne. Kommissionen lægger til grund, at en sådan ansvarsoverdragelse vil give producenterne et økonomisk incitament til at tilpasse udformning og konstruktion af elektriske og elektroniske produkter efter de krav til miljømæssigt forsvarlig affaldshåndtering, som direktivet fastlægger.

I praksis skal medlemsstaterne implementere producentansvaret ved, med virkning fra 30. juni 2004 (eller 18 måneder efter forslaget vedtagelse), at gennemføre nationale regler som pålægger producenterne ansvaret for håndteringen af affald fra elektriske og elektroniske produkter fra private husholdninger og virksomheder, der kun i begrænset omfang anvender elektriske produkter. Senest 5 år efter forslagets vedtagelse pålægges elektronikproducenten og importøren ansvaret for at finansiere håndteringsomkostningerne.

Ansvaret for at finansiere håndteringen af affald fra produkter, der er markedsført inden finansieringsforpligtigelsens ikrafttræden (historisk affald) skal deles af alle producenterne.

For elektronisk affald fra virksomheder, der i stort omfang anvender elektronikprodukter skal Medlemsstaterne træffe de nødvendige foranstaltninger til at sikre, at finansieringen af affaldshåndteringen omfattes af kontraktlige aftaler, der indgås på købstidspunktet mellem producent og bruger.

Udover finansieringsforpligtelsen omfatter producentansvaret følgende hovedelementer:

- Ansvar for indsamling af elektronikaffald, der ikke hidrører fra husholdninger
- Ansvar for behandling af alt elektronikaffald jf. bestemmelserne i affaldsrammedirektivets art. 4 og efter retningslinierne i nærværende forslags bilag II, dvs. udtagning og særskilt behandling af en række specificerede stoffer og komponenter.
- Ansvar for nyttiggørelse af alt indsamlet affald, hvilket indebærer at en række nærmere angivne nyttiggørelses, genbrugs og genvindingsmål for specificerede produktgrupper jf. forslagets bilag IA skal være opfyldt senest pr. 31. december 2005.
- Herudover pålægges producenterne at mærke husholdningselektronik således at det ikke ender i skraldespanden samt at levere oplysninger om identifikation af komponenter og materialer i det elektriske udstyr til brug for behandlingen og oparbejdningen af affaldet.

Medlemsstaterne skal sikre at det er muligt for private husholdninger at returnere brugte produkter gratis, enten i detailledet ved køb af nye tilsvarende produkter eller på et, set i forhold til befolkningstætheden, rimeligt antal let tilgængelige indsamlingssteder. Medlemsstaterne skal endvidere stræbe efter at der fra husholdninger senest den 31. december 2005 som mindsteniveau, indsamles 4 kg affald af elektrisk og elektronisk udstyr pr. indbygger pr. år.

Direktivforslagets sondring mellem elektrisk og elektronisk affald fra husholdningerne og fra indehavere, der ikke er private husholdninger indebære således at den første type affald kan indsamles via kommunale afleveringsordninger eller producentetablerede ordninger i detailledet, medens producenterne skal forestå indsamlinger fra indehavere der ikke er private husholdninger. Endvidere skal producenterne have mulighed for på frivilligt og individuelt grund lag at indføre og drive tilbagetagingsordninger for husholdningsaffaldet.

Medlemsstaterne skal sikre, at behandlingsvirksomhederne skal indhente tilladelse fra medlemsstaten, før oparbejdning kan foretages.

Medlemsstaterne skal hvert år forelægge Kommissionen oplysninger om mængden og kategorierne af elektrisk og elektronisk udstyr, der er markedsført, indsamlet og genvundet i medlemslandet, anført både i antal og vægt.

Direktivforslaget omfatter ikke udstyr, der er bestemt til brug ved spænding over 1000 Volt vekselspænding og 1500 Volt jævnspænding.

Endvidere er medicinsk udstyr, overvågnings- og reguleringsinstrumenter ikke omfattet af direktivets regler for indsamling, nyttiggørelse, finansiering og forbrugeroplysninger, men kun omfattet af tilbagetagningspligt ved køb af nyt udstyr.

Direktivforslaget om begrænsning af anvendelsen af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr vil bidrage til de samme målsætninger ved at sikre, at de stoffer, der skaber de alvorligste problemer i affaldshåndteringsfasen, som f.eks. bly, kviksølv, cadmium og visse bromerede flammehæmmere, erstattes med andre stoffer.

3. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører, at miljøbeskyttelsesforanstaltninger og foranstaltninger med konsekvenser for det indre marked henhører både under Fællesskabets og medlemmernes kompetence. Foranstaltninger vedrørende elektrisk og elektronisk affald er et klart eksempel på denne kompetencedeling. I overensstemmelse med nærhedsprincippet (traktatens artikel 5) handler Fællesskabet på de områder, som ikke hører ind under dets enekompetence, kun hvis og i det omfang målene for den påtænkte handling ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne og derfor, på grund af den påtænkte handlingens omfang eller virkninger, bedre kan gennemføres på fællesskabsplan:

- Forurening forårsaget af håndtering af elektrisk og elektronisk affald er af grænseoverskridende art. Dette gælder navnlig for forurening af luft og vand som følge af forbrænding, deponering eller ukorrekt genvinding.
- For visse typer elektrisk og elektronisk affald er genvinding kun økonomisk rentabel, når der er tale om store mængder. Ifølge princippet om skalaøkonomi vil kun nogle få centraliserede anlæg i Europa derfor behandle dette affald. Som eksempel nævner Kommissionen billedrør, som kun vil kunne behandles i tilstrækkelige mængder, hvis de indsamles i flere europæiske lande.

Kommissionen anfører videre, at der ved udformningen af indsamlings-, behandlings- og finansieringsordninger for håndtering af elektrisk og elektronisk affald skal tages hensyn til de nationale og regionale forhold. Kommissionen skønner, at der med dette initiativ gives medlemsstaterne tilstrækkeligt råderum til at tilgodese disse aspekter. Forslaget opstiller kun de vigtigste principper for finansiering og håndtering af elektrisk og elektronisk affald, der er nødvendige på EU-plan for at undgå forvridding af det indre marked.

I relation til proportionalitetsprincippet anfører Kommissionen, at forslaget udelukkende fokuserer på de vigtigste indsatsområder i forbindelse med håndtering af elektrisk og elektronisk affald, såsom indsamling, behandling, -nyttiggørelse og finansiering. Herudover fastsættes kun de forpligtigelser, der ifølge proportionalitetsprincippet er nødvendige til at nå miljømålsætningerne.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser:

Den danske bekendtgørelse nr. 1067 af 22. december 1998, om håndtering af affald af elektriske og elektroniske produkter, bygger på det eksisterende affaldssystem, hvor kommunerne er ansvarlig for indsamling og oparbejdning. Kommunerne skulle således senest den 1. juni 1999 have fastsat regler om indsamling og videre håndtering af elektrisk og elektronisk affald i et regulativ. Langt den overvejende del af oparbejdningen sker hos private virksomheder på baggrund af licitation.

Bekendtgørelsens §6 åbner mulighed for, at producenter og importører kan indsamle egne eller lignende produkter med henblik på oparbejdning til genanvendelse og bortskaffelse. Det er således op til den enkelte distributør om man vil deltage i indsamlingen af det elektriske og elektroniske affald.

Betaling for indsamling og oparbejdning af affaldet fra husholdningerne sker via det kommunale renovationsgebyr, medens virksomhederne enten betaler via gebyr eller særskilt ved aflevering til det kommunale indsamlingssystem.

Kommunerne eller affaldsproducenten er ansvarlig for at oparbejdningen foretages i henhold til de i bekendtgørelsen anførte retningslinier, også selv om oparbejdningen sker i en anden stat.

Vedtagelse af direktivforslaget i sin nuværende udformning vil medføre, at den danske bekendtgørelse skal ændres på i hvert fald følgende områder:

- Der skal indføres regler om producenternes ansvar for indsamling behandling og nyttiggørelse af elektrisk og elektronisk affald.
- Der skal indføres regler om producenternes ansvar for finansiering af affaldshåndteringen.
- Distributører skal forpligtes til ved salg af nyt udstyr at tage lignende affald retur.
- Det skal sikres at elektrisk og elektronisk affald fra bl.a. vaske-/opvaskemaskiner, komfurer, små husholdningsapparater, legetøj og lysarmaturer indsamles og oparbejdes.
- Der skal fastsættes regler om udtagning af tonerkassetter og asbestaffald.
- Der skal indføres mærkningsregler der forebygger at mindre elektroniske produkter havner i affaldssækken.
- Producenterne skal pålægges informationsforpligtigelse overfor forbrugerne, samt mhp. at informere oparbejdningsevirkningerne om de materialer der findes i produkterne.

Endvidere skal der fastsættes regler, der sikrer at nyttiggørelsesmålene kan nås.

Økonomiske og administrative konsekvenser:

Omkostninger for producenterne:

Ved indførelse af producentansvar skal producenterne forestå finansiering af såvel indsamlings- som oparbejdningssomkostninger. Kommissionen har vurderet at hvis de samlede producent omkostninger, der knytter sig til gennemførelse af direktivets bestemmelser overvæltedes på produktpriserne vil det føre til en gennemsnitlig prisstigning på 1% for de fleste elektriske og elektroniske produkter og muligvis 2-3% for visse produktkategorier, som f.eks. køleskabe, TV apparater og monitører.

Det historiske affald udgør ved en gennemsnitlig levetid på 10 år en mængde på ca. 1.000.000 tons, svarende til håndteringsomkostninger over en ti årig periode på ca. 300 millioner kr. årligt, hvis håndteringsomkostningerne som et groft gennemsnit fastsættes til 3 kr. pr. kg. Nye producenter, vil i henhold til direktivforslaget, blive pålagt at betale en del de økonomiske omkostninger ved bortskaffelse af det historiske affald, selv om de ikke har markedsført produkter i denne periode.

Omkostninger for kommunerne og amter:

Etablering af en producentbaseret indsamlings- og oparbejdningssystem vil medføre forøgede tilsynsopgaver for kommunerne. De heraf følgende forøgede administrationsomkostninger vurderes at være marginale, da kommunerne også i dag skal føre tilsyn med oparbejderne, bl.a. for at kontrollere om de indgåede kontrakter efterleves

Spørgsmålet om de økonomiske konsekvenser for amter og kommuner i forbindelse med miljømæssig forsvarlig indsamling og oparbejdning af kommunalt og amtskommunalt ejet elektrisk og elektronisk affald, blev forhandlet på plads i forbindelse med udarbejdelsen af den danske bekendtgørelse. Såfremt finansieringen af selve behandlings- og nyttiggørelsesopgaven pålægges producenterne vil de kommunale udgifter hertil bortfalde .

Omkostninger for staten: Gennemførelsen af forslaget forventes ikke at medføre nævneværdige særskilte statslige meromkostninger.

Beskyttelsesniveau:

I forhold til den eksisterende danske regulering af affald fra elektriske og elektroniske produkter indføres der med forslaget skærpede bestemmelser for så vidt som der opstilles krav om særskilt behandling af asbest og tonerkassetter fra elektriske produkter ligesom forslaget fordrer indsamling og håndtering af affald fra hårde hvidevarer, små husholdningsapparater, legetøj og lysarmaturer. Hertil kommer forslagets krav om oplysninger fra producenterne til brug for affaldsbehandlingen, samt kravet om forbrugermærkning om hvorledes mindre husholdningsapparater skal bortskaffes.

De i forslaget fastsatte minimumskrav til nyttiggørelse, genbrug og genvinding i forhold til de enkelte indsamlede produktkategorier er udtryk for en skærpelse af det danske beskyttelsesniveau, da der i Danmark kun er lovgivet herom for enkelte affaldsfraktioner som f.eks. for displays og metaller i printkort.

På en række områder lever forslaget ikke op til beskyttelsesniveauet i den eksisterende danske regulering: F.eks. bør det fremhæves, at kravene til komponenters specialbehandling er mindre specifikke end i den danske bekendtgørelse, samt at direktivforslaget ikke omfatter en række udstyrstyper som er omfattet af den danske regulering. Disse forhold påvirker ikke det danske beskyttelsesniveau, da der er tale om et minimumsdirektiv.

Samlet set må en gennemførelse af direktivet under opretholdelse af de ovenfor nævnte skærpede danske bestemmelser således vurderes at hæve det danske beskyttelsesniveau.

Forslaget vurderes endvidere at have en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i EU, da kun halvdelen af medlemstaterne har eller er ved at indføre regler på området/NREF/FN101/i/. Affald af elektriske og elektroniske produkter bliver i de øvrige medlemstater oftest deponeret, ført til forbrænding eller genanvendt uden nødvendig forbehandling.

5. Høring

Forslaget er udsendt i høring den 27. juli 2000 til 51 interessenter med svarfrist senest 1. september 2000.

Der er indkommet bemærkninger fra 19 interessenter, herunder fra kommunale og statslige institutioner, Dansk Industri, Genvindingsindustrien, en del elektronikbrancher, Forbrugerrådet, Danmarks Naturfredningsforening og distributørerne.

En række af de industrielle organisationer ønsker direktivforslaget vedtaget med hjemmel i artikel 95, medens de kommunale organisationer lægger vægt på, at direktivet får hjemmel i artikel 175.

På indsamlingsområdet lægger de kommunale organisationer og elektronikbrancherne vægt på, at de nuværende danske regler for indsamling af affald fra elektriske og elektroniske produkter kan opretholdes, medens der på distributørsiden er delte meninger. Brancheorganisationen ForbrugerElektronik (BFE) anbefaler at der arbejdes for en brancheorganiseret indsamlingsordning, medens Dansk Handel & Service og Radiobranchen ønsker den danske ordning opretholdt.

På det finansielle område er der forholdsvis få kommentarer, men generelt finder interessenterne det vanskeligt at få øje på det miljømæssige aspekt i den foreslåede finansieringsmodel. De kommunale institutioner og IT-branchen finder, at den eksisterende danske ordning er at foretrække frem for den i forslaget indeholdte producentansvarsmodel. Dansk Industri har, uden i øvrigt at kommentere finansieringsmodellen, markante indvendinger mod den foreslåede finansiering af historisk affald, som man finder er producenterne uvedkommende. BFE og Danmarks Naturfredningsforening støtter det foreslåede producentansvar, uden at kommentere den foreslåede finansieringsmodel.

De i direktivforslagets artikel 11 anførte oplysningskrav finder specielt forhandlerne er alt for omfattende.

Ved behandlingen af forslaget i miljøspecialudvalget den 20. september 2000 fremkom der bemærkninger fra Danmarks Naturfredningsforening, Dakofa, Renosam og Kommunernes Landsforening. DN bemærkede, at den danske holdning i forhold til finansieringssiden af producentansvaret forekom uklar. Renosam spurgte til om den danske holdning indebar, at den danske-kommunalt baserede-model skal kunne opretholdes, ligesom man betonedede at en EU regulering af området burde fokusere på de miljømæssige fremfor de finansieringsmæssige kriterier for en sådan regulering. I tilknytning hertil erklærede KL sig som tilhængere af en regulering på EU-plan, men fandt at Danmark burde modsætte sig en omlægning efter producentansvarskriterier, hvis en sådan omlægning ikke indebærer en miljømæssig gevinst.

Ad punkt 3 b Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om begrænsning af anvendelsen af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr.

KOM (2000) 347 endelig udgave, 2000/0159 (COD).

1. Status

Kommissionen sendte den 28. juli 2000 ovennævnte forslag til Rådet.

Som et element i det samlede forslag KOM (2000) 347 har Kommissionen samme dato fremsendt forslag til direktiv om affald af elektrisk og elektronisk udstyr, Dok. 2000/0158 (COD), til Rådet.

Nærværende forslag til direktiv om begrænsning af anvendelsen af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr (2000/159) har hjemmel i traktatens indre markeds bestemmelser (artikel 95 TEF) og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF (tidligere artikel 189B).

Baggrunden for forslaget er bl.a. Rådets resolution af 7. maj 1990 om affaldspolitik, hvor Kommissionen opfordres til at opstille handlingsprogrammer for specifikke affaldstyper. Europa-Parlamentet anmodede med sin beslutning af 14.

november 1996 (A4-0364/96) Kommissionen om at fremsætte direktivforslag om en række prioriterede affaldsstrømme, herunder elektrisk og elektronisk affald, og at basere disse forslag på principperne for producentansvar. Senest har Rådet d. 24. februar 1997 opfordret Kommissionen til hurtigst muligt at sørge for en passende opfølgning af initiativet for affald af elektrisk og elektronisk udstyr.

Forslaget, der ikke tidligere har været forelagt Folketingets Europaudvalg, er sat på dagsordenen for rådsmøde (miljø) den 10. oktober med henblik på indledende drøftelser.

2. Formål og indhold

Det overordnede mål med forslaget er, at forebygge, mindske og så vidt muligt eliminere forurening afstedkommet af elektronisk og elektrisk udstyr. Forslaget skal derfor ses i tæt sammenhæng med forslaget om affald af elektrisk og elektronisk udstyr, som har hjemmel i artikel 175 EF. Nærværende forslag har hjemmel i artikel 95 EF omhandlende foranstaltninger for det indre marked, hvilket Kommissionen begrundet med, at forslaget skal harmonisere eller afvikle afvigelser i medlemslandenes konkurrencevilkår.

Kommissionen anfører, at forslaget er i tråd med meddelelsen om revisionen af Fællesskabets affaldsstrategi fra 1996, idet forslaget indeholder bestemmelser om reduktion af indholdet af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk affald. I den henseende ligger forslaget på linje med principperne i den gældende EU-affaldsregulering, som allerede indeholder restriktioner for markedsføring af farlige stoffer. Eksempler herpå er direktivet om emballage og emballageaffald og direktivet om batterier og blyakkumulatorer, der indeholder farlige stoffer.

Ifølge forslaget skal anvendelsen af bly, kviksølv, cadmium, hexavalent chrom og de bromerede flammehæmmere PBB (polybromerede biphenyler) og PBDE (polybromerede diphenylethere) være substitueret i elektrisk og elektronisk udstyr den 1. januar 2008.

Kravet til substitution gør sig ikke gældende for elektrisk og elektronisk udstyr inden for medicinsk udstyr, overvågnings- og reguleringsinstrumenter og salgsautomater.

Endvidere indeholder direktivet et bilag, hvori der er angivet en række elektroniske og elektriske produkter og komponenter, som er undtaget fra substitutionskravet.

Af direktivet fremgår, at Kommissionen i lyset af den tekniske udvikling ved anvendelse af komitéproceduren kan:

- Opstille koncentrationsgrænser for indholdet af de pågældende stoffer i specifikke materialer og komponenter i elektrisk og elektronisk udstyr.
- Undtage materialer og komponenter fra kravet om substitution for elektrisk og elektronisk udstyr, såfremt det ikke er videnskabeligt muligt eller miljø- og sundhedsforsvarligt at substituere med andre stoffer.
- Ophæve specifikke tekniske undtagelse i direktivets bilag, såfremt det ikke betyder en miljøforringelse.

Kommissionen skal senest den 31. december 2003 revidere direktivet herunder bilaget, hvori undtagelser er anført.

3. Nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører, at miljøbeskyttelsesforanstaltninger og foranstaltninger med konsekvenser for det indre marked henhører både under Fællesskabets og medlemmernes kompetence. Foranstaltninger vedrørende elektrisk og elektronisk affald er et klart eksempel på denne kompetencedeling. I overensstemmelse med artikel 5 EF handler Fællesskabet på de områder, som ikke hører ind under dets enekompetence, hvis målene for den påtænkte handling ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne og derfor, på grund af den påtænkte handlingens omfang eller virkninger, bedre kan gennemføres på fællesskabsplan. Dette anses for at være tilfældet i forbindelse med nærværende forslag til regulering.

I relation til proportionalitetsprincippet anfører Kommissionen, at den mest effektive udvej til at mindske mængden af disse farlige stoffer i affaldsstrømmen er at substituere dem. I de tilfælde, hvor substitution ikke er mulig, fordi der ikke findes passende alternativer, bør der gives mulighed for undtagelser fra dette krav.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser: Direktivet skal implementeres i dansk lovgivning ved udstedelse af bekendtgørelser. Da der allerede eksisterer danske regler, der generelt begrænser anvendelsen af enkelte tungmetaller, vil det være nødvendigt at

tilpasse disse regler for så vidt angår deres anvendelsesregulering af elektronisk og elektrisk udstyr. Det drejer sig konkret om de danske regler for kviksølv og cadmium, samt de formodede kommende danske regler om bly.

Det er uklart, hvilken harmoniseringsmæssig virkning direktivets forbuds- og gennemførelsesbestemmelser har i den periode på 3½ år fra direktivets gennemførelse til substitutionsterminen den 1. januar 2008.

Enten kan direktivforslaget forstås som en harmonisering, hvor den danske anvendelsesregulering af bly, kviksølv og den forventede regulering af bly for så vidt angår elektrisk og elektronisk udstyr bortfalder ved gennemførelsen af nærværende direktiv den 1. juni 2004.

Alternativt kan direktivforslaget forstås således, at medlemsstaterne frem til substitutionsterminen den 1. januar 2008 kan opretholde nationale regler, der berører anvendelsesreguleringen af de pågældende stoffer for så vidt angår elektrisk og elektronisk udstyr.

Økonomiske og administrative konsekvenser: Som følge af, at de regulerede stoffer skal være substituerede den 1. januar 2008, vurderes producenterne at have tilstrækkelig tid til at omstille deres produktionsprocesser og produktionsapparat uden særlige meromkostninger. Endvidere giver direktivforslaget mulighed for at lempe eller undtage for substitutionskravet for de pågældende stoffer, såfremt det ikke er teknisk, videnskabeligt eller miljø- og sundhedsmæssigt forsvarligt at anvende andre substitutter.

Direktivforslaget vurderes ikke at have økonomiske konsekvenser for stat, amter og kommuner.

Beskyttelsesniveau: Ifølge direktivforslagets ordlyd, skal medlemslandene efterkomme direktivet 18 måneder efter vedtagelsen, hvilket direktivforslaget anslår til at være den 30. juni 2004.

I lyset af uklarheden om, hvorvidt den danske regulering vedrørende cadmium kviksølv og bly kan opretholdes frem til substitutionsterminen den 1. januar 2008, er det ikke muligt at vurdere konsekvenserne for beskyttelsesniveauet i overgangsperioden fra direktivets gennemførelse til substitutionsterminen.

Såfremt direktivet medfører, at de danske regler for kviksølv, cadmium og de forventede regler for bly for så vidt angår elektrisk og elektronisk udstyr bortfalder ved implementeringen af direktivet, vil der blive tale om en forringelse af beskyttelsesniveauet i perioden fra implementeringen til substitutionsterminen. Hvis de danske regler derimod kan opretholdes frem til substitutionsterminen, vil virkningen på beskyttelsesniveauet i denne overgangsperiode være neutral.

Uanset usikkerheden i tilknytning til overgangsperioden, indebærer forslaget, at det vil være nødvendigt at ophæve de dele af de danske regler, der omfatter elektronisk og elektrisk udstyr, som er strengere end direktivets bestemmelser. Det drejer sig primært om anvendelsen af kviksølv, cadmium og bly i medicinsk udstyr, måle- og reguleringsinstrumenter og salgsautomater. Dette indebærer en forringelse af beskyttelsesniveauet.

Denne forringelse af beskyttelsesniveauet modsvares af, at forslaget fra 1. januar 2008 indebærer en skærpelse af de nuværende danske regler for kviksølv, idet anvendelsen af kviksølv bl.a. forbydes i filmafbrydere- og relæer, kompaktlysstofrør og blinkanordninger. Endvidere vil anvendelsen af bly blive begrænset i forhold til den forventede danske regulering af bly, idet direktivforslaget forbyder anvendelsen af bly i varmestabilisatorer i gummi, elkabler, udladningslamper, glas i optik, glasur på tændrør elektroniske produkter (undtagen elektronisk keramik). Regulering af anvendelsen af cadmium vil ligeledes blive skærpet i forhold til de nuværende danske regler idet anvendelsen af cadmium generelt forbydes i elektronisk og elektrisk udstyr.

Samlet set vurderes forslaget således fra 1. januar 2008 at indebære en forbedring af beskyttelsesniveauet.

5. Høring

Forslaget er udsendt i høring den 27. juli 2000 til 51 interessenter med svarfrist senest 1. september 2000.

Ved udløbet af høringsfristen var der modtaget 4 høringssvar fra Det Danske Handelskammer, Forbrugerrådet, ITEK (IT, Tele, elektronik og kommunikation - En del af Dansk Industri) og IT-brancheforeningen.

Forbrugerrådet anfører blandt andet, at listen over bromerede flammehæmmere ikke er udtømmende, og ønsker bl.a. den bromerede flammehæmmer TBPP A skal reguleres. Herudover anfægter de substitutionsterminen, og ønsker at Kommissionen løbende skal revidere direktivet i forbindelse med nye videnskabelige data.

ITEK anfører blandt andet, at der bør foreligge risikovurderinger af de pågældende stoffer i direktivet før en regulering af stofferne træder i kraft. Samtidig mener ITEK, at såfremt det vurderes nødvendigt at forbyde de pågældende stoffer, burde et generelt forbud af stofferne træde i kraft. ITEK mener ligeledes, at de miljømæssige konsekvenser ved anvendelsen af substitutterne bør undersøges til bunds.

IT-brancheforeningen ønsker, at produkter inden for IT- og teleudstyr samt forbrugerudstyr jf. bilagsmaterialet til direktivet, bør friholdes for reguleringen. Endvidere bør anvendelsen af loddetin friholdes for regulering.

Ved behandlingen af forslaget i miljøspecialudvalget den 20. september 2000 fremkom der bemærkninger fra Dakofa og Økologisk Råd. Begge organisationer fandt at Danmark burde arbejde for, at ikke kun PBE og PBDE men alle bromerede flammehæmmere burde omfattes af direktivets substitutionskrav.

Ad punkt 4 Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv om vurdering og styring af ekstern støj

KOM (2000) 468 endelig

1. Status

Rådet modtog den 26. juli 2000 ovennævnte forslag fra Kommissionen.

Forslaget har hjemmel i artikel 175, stk. 1, TEF og skal behandles efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 TEF.

Kommissionen oversendte den 5. november 1996 til Rådet en grønbog om fremtidens støjpolitik, KOM (96) 540 endl. Kommissionen havde oprindeligt i det 5. miljøhandlingsprogram satset på udarbejdelse af et direktivforslag, der bl.a. skulle omfatte foranstaltninger til sikring af, at udendørs støjbelastning skulle beskrives i ens støjenheder, at information om støjbelastning skulle gøres tilgængelig for offentligheden, at der trinvist skulle tages midler i brug til reduktion af støjbelastningen samt at der skulle fastsættes grænseværdier for udendørs støj. I 1996 besluttede Kommissionen, at der i første omgang skulle udarbejdes en grønbog i stedet for det påtænkte direktivforslag.

Grønbogen opregner forskellige muligheder til reduktion af ekstern støj og fandt, at der grundlæggende er to kategorier af muligheder for handling på EU-niveau. Den ene mulighed er forbedring af data om støjbelastning og information til offentligheden om støjniveauer, at fastlægge grænseværdier og forpligtelser til at handle på passende niveauer, hvis grænseværdierne overskrides. Den anden mulighed er virkemidler til reduktion af støjen fra kilderne, som ofte kommer fra sektorerne transport og industri. Direktivforslaget er primært baseret på den førstnævnte mulighed.

Formandsskabet har sat punktet på dagsordenen med henblik på en orienterende debat.

2. Formål og indhold

Forslaget har som formål at definere en fælles fremgangsmåde for at undgå, forhindre eller begrænse skadelige virkninger på menneskers sundhed forårsaget af eksponering for ekstern støj ved at:

- a) vurdere ekstern støj i medlemsstaterne på grundlag af fælles metoder
- b) sørge for, at oplysninger om ekstern støj og dens virkninger stilles til rådighed for offentligheden.

Endvidere er det anført, at der skal træffes foranstaltninger til at reducere støj, hvor det er nødvendigt, og til at opretholde støjkvaliteten, hvor den er god

Ekstern støj, som defineret i forslaget, er lyd fra vejtrafik, jernbaner, flytrafik, industri m.v., som belaster mennesker i og nær deres bolig, i offentlige parker, skoler m.v. Forslaget omfatter ikke støj, der forårsages af den udsatte person selv, støj fra hjemlige gøremål, fra naboer, støj på arbejdspladsen og støj i transportmidler.

Kommissionen henviser til, at hidtil har lovgivning om ekstern støj været opdelt i to større kategorier, nemlig EU-lovgivning om støjmission fra produkter (biler, lastbiler, fly og industriudstyr) og medlemsstaternes lovgivning om tilladelige støjniveauer i boligmiljøet. Med henvisning til konklusionerne i grønbogen om fremtidens støjpolitik og de underbyggende undersøgelser anfører Kommissionen, at effekten af den hidtidige lovgivning er utilfredsstillende.

Forslaget er udtrykkelig koncentreret om vejtrafikstøj, jernbanestøj, flystøj omkring lufthavne samt industristøj.

Kommissionen opererer i forslaget med følgende elementer:

- Harmonisering af støjindikatorer og vurderingsmetoder for ekstern støj
- Indsamling af oplysninger om støjeksponering i form af støjkortlægning
- Handlingsplaner

- Rapportering af de indsamlede oplysninger samt orientering af borgerne

Der foreslås to forskellige indikatorer for den støjgene, som mennesker udsættes for i deres hjemmemiljø: L_{den} (day-evening-night værdi) og L_{night} (night værdi). L_{den} -værdien bestemmes efter en særlig formel, hvor der tages højde for den særlige gene, som støjen medfører om aftenen og om natten. For aftenperioden lægges der således 5 dB til det aktuelle støjniveau, og for natperioden udgør tillægget 10 dB. L_{night} -værdien bestemmes som det gennemsnitlige støjniveau alene i natperioden.

Efter de nuværende danske regler bestemmes støjen for de af forslaget omfattede former for støj efter følgende retningslinier:

- Støj fra veje og jernbaner bestemmes som det gennemsnitlige støjniveau over et døgn. Der tages ikke hensyn til aften- og natperioden. Desuden bestemmes det maksimale støjniveau ved enkelte togpassager.
- Flystøj bestemmes som en L_{den} -værdi. Reglerne omfatter ikke bestemmelse af L_{night} -værdien, men der bestemmes maksimalværdier for natperioden.
- Industristøj bestemmes særskilt for både dag-, aften- og natperioden og hensynet til den særlige gene om aftenen og om natten varetages gennem strengere grænseværdier for disse perioder. Desuden bestemmes det maksimale støjniveau om natten.

De nævnte to støjindikatorer skal anvendes til støjkortlægning/handlingsplaner og fysisk planlægning.

Forslaget søger ikke at fastsætte fælles europæiske støjgrænser. Medlemsstaterne skal inden 18 måneder efter ikrafttrædelsesdatoen for direktivet meddele Kommissionen de forventede, nationale grænseværdier for de to støjindikatorer.

Efter forslaget skal der inden 3 år efter direktivets ikrafttrædelsesdato gennemføres støjkortlægning for

- alle byområder med over 250.000 indbyggere
- regionale, nationale eller internationale veje, hvor der passerer over 3 millioner køretøjer om året (svarende til 8.000 køretøjer pr. døgn)
- jernbaner, hvor der passerer over 30.000 tog om året (svarende til 80 togpassager pr. døgn)
- lufthavne, hvor der tilsammen afvikles over 50.000 starter og landinger om året

Støjkortlægninger skal 5 år senere omfatte alle byområder med over 100.000 indbyggere. Kortlægninger skal revideres hvert 5 år

Der skal udarbejdes handlingsplaner inden et år efter fristen for støjkort. Der er angivet en række mindstekrav til disse handlingsplaner. Blandt de væsentligste krav kan nævnes indkredsning af problemer, allerede indførte eller planlagte støjbekæmpelsesforanstaltninger, aktiviteter i de følgende 5 år, godkendt budget til aktiviteterne, strategien på langt sigt, referat af høringer af offentligheden og eventuelle omkostnings- og lønsomhedsanalyser. Desuden skal handlingsplanerne rumme de foranstaltninger, som myndighederne har til hensigt at træffe på deres ressort, f.eks. trafikplanlægning, fysisk planlægning, tekniske foranstaltninger ved kilden (herunder vejbelægninger og jernbanespor), reduktion af støjen gennem støjdæmpende foranstaltninger og oplysningskampagner.

Der er i forslaget ikke fastsat en frist for gennemførelse af handlingsplanerne.

Direktivforslaget indeholder ikke bestemmelser, der forpligter medlemslandene til at gribe ind over for overskridelser af de nationale grænseværdier.

Medlemsstaterne skal sikre, at støjkortene offentliggøres på Internettet, andre on-linefaciliteter eller på en anden passende måde inden 2 måneder efter deres godkendelse af de ansvarlige myndigheder. Samtidig skal medlemsstaterne sikre, at der foretages en offentlig høring og resultaterne tages i betragtning, inden handlingsplanerne godkendes. Handlingsplanerne skal offentliggøres på en tilsvarende måde.

Medlemsstaterne indsamler resultaterne af støjkortlægningen og handlingsplaner. Støjkort og resuméer af handlingsplaner skal sendes til Kommissionen senest 3 måneder efter deres godkendelse.

Komitologi

I forslaget gives der mulighed for tilpasning af bilagene til direktivforslaget gennem vedtagelse i en forskriftskomiteé (jf art. 5 i Rådets afgørelse nr. 468/1999/EF).

3. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Kommissionen har anført, at forslaget skal beskytte menneskers sundhed og velvære mod skadelige virkninger af miljøforurening, og som sådan bidrager det til traktatens målsætninger - artikel 175. Kompetencen på området er delt mellem Fællesskabet og medlemsstaterne.

Endvidere anføres, at fællesskabsdimensionen af bekæmpelsen af ekstern støj indebærer indførelse af fælles indikatorer, beregningsmetoder og målemetoder for støjpåvirkning, overvågning af støjforurening i EU og udarbejdelse af en fællesskabsstrategi for at forbedre situationen, informationsudveksling og lovgivning om støjemission.

Forslaget giver kun mindstekrav, retningslinjer eller generelle målsætninger for fastsættelse af støjkort, handlingsplaner, oplysninger til offentligheden og anvendelse af supplerende indikatorer, og det påhviler medlemsstaterne at anvende eller udvikle deres metoder og fremgangsmåder.

Nugældende EU-lovgivning om ekstern støj er begrænset til støjemission ved kilden og omfatter vej køretøjer, fly, traktorer og forskellige typer udstyr. Der er i øjeblikket forslag til yderligere lovgivning under drøftelse i Rådet og Europa-Parlamentet. I det omfang der kræves produktstandarder for at begrænse ekstern støj, er fælles måle- og vurderingsmetoder nødvendige for effektivt at kunne udforme sådanne foranstaltninger.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser:

Regulering af støj fra større trafik anlæg herunder lufthavne og flyvepladser og industri varetages primært i Miljøbeskyttelsesloven og Lov om planlægning, de fleste anlægslove og i boliglovgivningen. Gennem denne lovgivning og de tilhørende vejledninger sikres, at der tages støj hensyn i forbindelse med nye trafik anlæg, byudvikling og ved godkendelse af virksomheders støjbelastning.

Den nuværende støjregulering i Danmark, som omfatter de fleste former for ekstern støj, er baseret på andre støjindikatorer end der er lagt op til i direktivforslaget og findes i en lang række vejledninger.

Det vurderes, at der i henhold til direktivforslaget er behov for at udstede en bekendtgørelse, der bemyndiger ministeren til at udpege de ansvarlige myndigheder eller organer, der skal forestå de relevante opgaver vedrørende støj kort, handlingsplaner, mv.

Det vurderes, at forslaget medfører behov for, at Miljøstyrelsen udarbejder vejledninger til myndigheder eller organer, der er gjort ansvarlige for de pågældende opgaver.

Det vurderes endvidere, at det vil være hensigtsmæssigt at gennemføre en revision af visse vejledninger fra Miljøstyrelsen om trafikstøj og ekstern støj fra virksomheder.

En sådan revision vil primært omfatte harmonisering af støjindikatorer og fastsættelse af nye støjgrænser, baseret på de nye indikatorer. Det forudsættes, at de nuværende danske støjindikatorer i videst muligt omfang bibeholdes som supplerende støjindikatorer.

Det vurderes, at direktivforslaget herudover vil medføre behov for mindre justeringer af det administrative grundlag i de øvrige styrelser under Miljø- og Energiministeriet og i andre ministerier. Dette vil blive nærmere afklaret, når hørings svar fra disse foreligger.

I øvrigt skal det bemærkes, at Danmark allerede har igangsat en række initiativer vedrørende støj. Således har Miljøstyrelsen på vej-støjområdet sammen med Trafikministeriet allerede påbegyndt et arbejde med opfølgning af målsætningen i regeringens trafikplan "Trafik 2005" om inden år 2010 at reducere antallet af boliger belastet med mere end 65 dB fra ca. 140.000 til højst 50.000. Som et led i udarbejdelse af en handlingsplan på dette område er der gennemført en undersøgelse af effekten af en række virkemidler og der er igangsat en omfattende støj kortlægning samt en nærmere undersøgelse af mulighederne for anvendelse af mulige virkemidler. Det forventes, at handlingsplanen vil foreligge inden udgangen af 2001.

Økonomiske og administrative konsekvenser: Direktivforslaget vurderes at kunne få økonomiske konsekvenser for stat, amter og kommuner. På længere sigt vurderes forslaget også at få konsekvenser for erhvervslivet.

Det vurderes, at det vil være nødvendigt at gennemføre supplerende undersøgelser af støjens virkninger på befolkningen (dosis/effekt-forholdet).

Hvis forslaget krav til indhold og detaljeringsgrad i kortlægninger og handlingsplaner gennemføres fuldt ud, skønner Kommissionen, at omkostningerne vil være mellem 2-30 kr. pr. indbygger.

For Danmarks vedkommende skønner Miljøstyrelsen, at forslaget vil berøre 1 - 2,0 mio. indbyggere.

Hvis der gennemføres en støjbeskyttende indsats, som reducerer støjbelastningen i Danmark i væsentligt omfang vil dette indebære betydelige omkostninger. For at belyse en størrelsesorden kan nævnes, at det i "Trafik 2005" er skønnet, at omkostningerne til beskyttelse af alle boliger belastet med mere end 65 dB (ca. 140.000 boliger) vil være af størrelsesordenen 3,5 milliarder kr.

Beskyttelsesniveau: Direktivforslaget i sig selv vurderes at have en neutral indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark.

5. Høring

Forslaget er udsendt i høring den 7. september 2000 til 48 interessenter med frist til 2. oktober. Ved mødet i EF-specialudvalget (miljø) den 20. september 2000 blev der ikke afgivet bemærkninger.

Ad punkt 5 - Miljøforvaltning på verdensplan

1. Status

Spørgsmålet om en revision af den globale organisering af miljø samarbejdet er et spørgsmål, som i forbindelse med FN's særlige generalforsamling om miljø- og udvikling i 1997 blev bragt frem af Helmuth Kohl. Der var på det tidspunkt ikke klangbund for en stor diskussion om dette emne og forslaget blev heller ikke fulgt op fra tysk side.

I foråret 2000 har den franske regering i en række taler lanceret en ide om at etablere en ny verdens miljøorganisation. Den hollandske Miljøminister har parallelt hermed udtalt, at der var behov for en global tvistbilæggelsesmekanisme for miljøspørgsmål, som i sig selv lægger op til en revision af eksisterende strukturer. Fra fransk side har forslaget primært været begrundet med, at der mangler et globalt modspil til handelsinteresserne i WTO og at den økonomiske globalisering på globalt plan skaber behov for en globaliseret miljøpolitik.

Det franske formandskab tog spørgsmålet op på det uformelle miljøministermøde i Paris den 14.-16. juli 2000. Drøftelserne resulterede i etablering af en mindre arbejdsgruppe indenfor EU kredsen bestående af Formandskabet, Sverige, Italien, Holland og Kommissionen, som skulle arbejde videre med spørgsmålet med henblik på en rapportering tilbage til Rådet (miljø).

Punktet er sat på dagsordenen for Rådsmødet med henblik på en orientering fra formandskabet.

Der foreligger ikke dokumenter til punktet.

2. Formål og indhold

Formandskabets formål med at bringe spørgsmålet om styring af den globale miljøindsats på dagsordenen er at etablere en fællesskabsposition til dette spørgsmål, som under alle omstændigheder vil optræde i forbindelse med konferencen 10 år efter Rio i 2002.

På mødet i UNEP's ministerforum i Malmø (United Nations Environment Programme) i maj 2000 var der enighed blandt miljøministrene om, at konferencen i 2002 skal vurdere kravene til en væsentlig styrket institutionel struktur for miljøspørgsmål. Der var endvidere enighed om at dette skal baseres på en vurdering af behovet for en fremtidig international arkitektur, der har kapaciteten til effektivt at adressere vidtrækkende miljøtrusler i en globaliseret verden. UNEP's rolle i den forbindelse skal styrkes og det finansielle grundlag skal udbredes og gøres mere forudsigeligt.

3. Konsekvenser for Danmark

Diskussionen om en ny institutionel struktur har ikke i sig selv konsekvenser for Danmark, hverken administrativt, økonomisk eller i forhold til beskyttelsesniveau.

4. Høring

Da der endnu ikke foreligger dokumenter, har spørgsmålet ikke været i høring.

Ad punkt 6 -Mærkning og sporing af genetisk modificerede organismer

Der foreligger ingen dokumenter til punktet.

1. Status

Kommissionen vil præsentere nogle initiativer om mærkning og sporing som opfølgning på Kommissionens udmelding den 13. juli 2000 om, at den inden udgangen af efteråret 2000 vil forelægge dels et omfattende regelsæt om mærkning af genmodificerede organismer (GMO) og afledte GMO-produkter, og dels et sporingssystem for GMO.

Spørgsmålet om mærkning og sporing er endvidere sat i fokus via den erklæring som Frankrig, Danmark, Italien, Grækenland og Luxembourg afgav på Rådsmødet (miljø) den 24. - 25. juni 1999. Erklæringen "... påpeger, at det er nødvendigt, at Kommissionen omgående forelægger et komplet udkast til regler, der sikrer en effektiv mærkning og sporbarhed af GMO'er og GMO-afledte produkter, og erklære r, at de indtil sådanne regler er vedtaget, vil tage skridt til at få nye tilladelser til at dyrke og markedsføre GMO'er suspenderet i overensstemmelse med forebyggelses- og forsigtighedsprincipperne."